

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشکده مدیریت و اقتصاد
بخش مدیریت

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته مدیریت
گرایش بحران

بررسی تأثیر بحران خشکسالی بر ابعاد وفاداری گردشگران داخلی
شهر اصفهان: مطالعه ی موردی خشکسالی زاینده رود شهر اصفهان

مؤلف :

آرزو کیوان فر

استاد راهنما :

دکتر مهدی ابراهیمی نژاد

استاد مشاور :

دکتر زین العابدین صادقی

شهریور ماه ۱۳۹۲

تقدیم به :

ساحت مقدس حضرت ولی عصر، مولا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

تقدیم به شهر علم و دروازه ی آن (پیامبر (ص) و امام علی (ع)) و ائمه ی اطهار (علیهم السلام)

تقدیم به شهدای ایران زمین و شهید مخلص عبدالمهدی مغفوری

و به پدر و مادر دلسوز، فداکار و مهربانم که با صبر و تلاش خالصانه

خود زمینه تحصیل مرا از ابتدا فراهم نموده و هرچه دارم از

راهنمایی های ارزشمند پدر و دعاهای خیر و دامن پر مهر مادرم است

و خواهر عزیزم که پشتیبانی محکم در همه ی مراحل زندگیم بوده و هست

و کلیه ی دانشجویان و محققانی که در راه علم قدم برداشته و آن را بسط می دهند

تشکر و قدردانی :

مَنْتِ خدای را عز و جل که طاعتش موجب قربتست و به شکر اندرش مزید نعمت هر نفسی که فرو می رود ممدّ حیاتست و چون بر می آید مفرّح ذات پس در هر نفسی دو نعمت موجودست و بر هر نعمت شکری واجب

بر پیامبر امت اسلام محمد مصطفی(ص) و خاندان پاک ایشان درود می فرستم و از ایشان سپاسگذارم

چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان

چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتی بان

از عنایات حضرت فاطمه ی زهرا(س) سپاسگذارم

از محضر ارزشمند پدر و مادر عزیزم به خاطر همه ی تلاش های محبت آمیزی که در دوران مختلف زندگی ام انجام داده اند و با مهربانی چگونه زیستن را به من آموخته اند، تشکر می کنم

از استاد راهنما و استاد مشاور گرامی

و کلیه ی اساتید و کسانی که در این امر مرا یاری کردند کمال تشکر را دارم.

چکیده:

هدف از انجام این تحقیق "بررسی تأثیر بحران خشکسالی بر ابعاد وفاداری گردشگران داخلی شهر اصفهان" است، تا پس از آن، راهکارهایی در جهت بهبود وضعیت زاینده رود و همچنین گردشگری در اصفهان ارائه شود. روش تحقیق حاضر توصیفی-پیمایشی است و ابزار تحقیق پرسشنامه‌ی استاندارد با طیف پنج گزینه‌ای لیکرت است. نمونه‌ی آماری مشتمل بر ۳۸۵ نفر از گردشگران داخلی شهر اصفهان در سال ۱۳۹۲ بود که از طریق نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح آمار توصیفی و استنباطی انجام پذیرفت. نتایج همبستگی کندال و اسپیرمن نشان داد که خشکی زاینده رود بر رضایت گردشگر، نیاز گردشگری، انگیزه‌ی گردشگری و تصور مطلوب گردشگر تأثیر دارد. از آنجا که این چهار عامل به عنوان ابعاد وفاداری گردشگر شناسایی شده‌اند، پس خشکی زاینده رود وفاداری گردشگر را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

کلید واژه: بحران خشکسالی، وفاداری گردشگر، گردشگری

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات تحقیق
۲-۱-۱-۱	مقدمه
۳-۲-۱-۲	بیان مسأله
۴-۳-۱-۳	ضرورت تحقیق
۶-۴-۱-۴	اهداف تحقیق
۶-۴-۱-۴	اهداف کلی
۷-۴-۱-۲	اهداف جزئی
۷-۵-۱	نتایج مورد استفاده پس از انجام تحقیق
۷-۶-۱	روش تجزیه و تحلیل
۸-۶-۱-۱	جامعه و نمونه آماری
۸-۶-۱-۲	ابزار تحقیق
۹-۷-۱	قلمرو پژوهش
۹-۸-۱	تعریف عملیاتی واژگان
۱۰-۹-۱	جمع بندی
	فصل دوم: ادبیات تحقیق
۱۲-۱-۲	مقدمه
۱۲-۲-۲	معرفی صنعت گردشگری

- ۳-۲-تاریخچه ی صنعت توریسم..... ۱۴
- ۴-۲-گردشگری و انواع آن ۱۵
- ۵-۲-اصول و مبانی بازاریابی مقصد ۱۷
- ۶-۲-جغرافیا و گردشگری ۱۷
- ۷-۲-وفاداری گردشگر و ابعاد آن ۱۹
- ۱-۷-۲- تصور مقصد ۱۹
- ۲-۷-۲- تصور مقصد و وفاداری گردشگران ۲۰
- ۳-۷-۲- رضایت و وفاداری گردشگران ۲۰
- ۴-۷-۲-عوامل و محرک های تأثیرگذار بر رفتار گردشگران ۲۱
- ۱-۴-۷-۲-نیازهای مازلو و محرک ها ۲۲
- ۸-۲-بحران ۲۴
- ۱-۸-۲-تعریف بحران ۲۴
- ۲-۸-۲-انواع بحران ۲۵
- ۹-۲-بلاهای طبیعی ۲۶
- ۱۰-۲-خشکی یا خشکسالی ۲۷
- ۱-۱۰-۲-خشکی آب و هوا ۲۸
- ۲-۱۰-۲-خشکسالی ۲۸
- ۱۱-۲-تعریف و انواع خشکسالی از دیدگاه های مختلف ۲۹
- ۱-۱۱-۲-تعریف خشکسالی از دیدگاه هواشناسی ۲۹

- ۲-۱۱-۲- تعریف خشکسالی از دیدگاه های اکولوژی و اقلیم شناسی کشاورزی ۲۹
- ۲-۱۱-۳- خشکسالی هیدرولوژیک ۲۹
- ۲-۱۲- علل و عوامل مؤثر در خشکسالی ۳۰
- ۲-۱۳- خشکسالی در ایران ۳۱
- ۲-۱۴- تفاوت کم آبی با خشکسالی ۳۱
- ۲-۱۵- اثرات ناشی از خشکسالی ۳۲
- ۲-۱۵-۱- اثر خشکسالی بر آب های سطح جاری کشور ۳۲
- ۲-۱۵-۲- اثر خشکسالی بر آب دریاچه ها و تالاب های کشور ۳۲
- ۲-۱۵-۳- اثر خشکسالی بر آب های زیر زمینی کشور (کمی و کیفی) ۳۴
- ۲-۱۵-۴- اثرات خشکسالی بر منابع آب شهر اصفهان ۳۵
- ۲-۱۶- اصفهان ۳۶
- ۲-۱۶-۱- تاریخچه ی نامگذاری اصفهان ۳۶
- ۲-۱۶-۲- موقعیت اصفهان ۳۷
- ۲-۱۶-۳- تاریخچه ی شهر اصفهان ۳۸
- ۲-۱۶-۴- جلوه های باستانی اصفهان ۳۸
- ۲-۱۶-۵- اصفهان امروز ۳۹
- ۲-۱۷- مروری بر مطالعات انجام شده در زمینه ی خشکسالی و گردشگری ۴۰
- ۲-۱۸- جمع بندی ۴۱

فصل سوم: روش تحقیق

- ۳-۱ مقدمه ۴۳
- ۳-۲ فرضیه های تحقیق ۴۳
- ۳-۳ روش تحقیق ۴۳
- ۳-۴ مدل مفهومی تحقیق ۴۴
- ۳-۴-۱ تحلیل مربوط به مدل مفهومی تحقیق: ۴۵
- ۳-۵ جامعه ی آماری ۴۵
- ۳-۶ نحوه ی انتخاب نمونه و حجم نمونه ۴۶
- ۳-۷ ابزار و روش گردآوری اطلاعات ۴۷
- ۳-۷-۱ روایی ۴۸
- ۳-۷-۲ پایایی ۴۹
- ۳-۸ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات ۴۹
- ۳-۸-۱ تحلیل توصیفی ۴۹
- ۳-۸-۲ تحلیل استنباطی ۴۹
- ۳-۹ متغیر های تحقیق ۵۰
- ۳-۱۰ جمع بندی ۵۰

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل اطلاعات

- ۴-۱ مقدمه ۵۲
- ۴-۲ آمار توصیفی ۵۳

- ۵۳ ۱-۲-۴ جنسیت
- ۵۴ ۲-۲-۴ تحصیلات
- ۵۵ ۳-۲-۴ وضعیت تأهل
- ۵۶ ۴-۲-۴ سن
- ۵۷ ۵-۲-۴ شغل
- ۵۸ ۶-۲-۴ وضعیت درآمد
- ۵۹ ۷-۲-۴ هدف از سفر
- ۶۰ ۸-۲-۴ دفعات سفر به شهر اصفهان
- ۶۱ ۳-۴-۳ متغیرهای تحقیق
- ۶۲ ۴-۴-۴ آمار تحلیلی
- ۶۲ ۱-۴-۴ ضریب آلفای کرونیخ قسمت های پرسشنامه
- ۶۲ ۲-۴-۴ نتایج حاصل از تحلیل استنباطی داده ها
- ۶۲ ۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف
- ۶۳ ۱-۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر خشکسالی
- ۶۴ ۲-۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر رضایت
- ۶۵ ۳-۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر نیاز گردشگری
- ۶۶ ۴-۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر انگیزه ی گردشگری
- ۶۷ ۵-۱-۲-۴-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر تصور مطلوب
- ۶۸ ۳-۴-۴ آزمون فرضیات تحقیق و پاسخ به سؤالات تحقیق

- ۶۸ ۱-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی اول
- ۶۹ ۱-۱-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی اول با استفاده از همبستگی کندال و اسپیرمن
- ۶۹ ۲-۱-۳-۴-۴ آزمون کای دو
- ۷۰ ۳-۱-۳-۴-۴ آزمون کای دو برای بررسی فرضیه ی اول
- ۷۱ ۲-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی دوم
- ۷۱ ۱-۲-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی دوم با استفاده از همبستگی کندال و اسپیرمن
- ۷۲ ۲-۲-۳-۴-۴ آزمون کای دو برای فرضیه ی دوم
- ۷۳ ۳-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی سوم
- ۷۳ ۱-۳-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی سوم با استفاده از همبستگی کندال و اسپیرمن
- ۷۳ ۲-۳-۳-۴-۴ آزمون کای دو برای فرضیه ی سوم
- ۷۴ ۴-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی چهارم
- ۷۵ ۱-۴-۳-۴-۴ آزمون فرضیه ی چهارم با استفاده از همبستگی کندال و اسپیرمن
- ۷۵ ۲-۴-۳-۴-۴ آزمون کای دو برای فرضیه ی چهارم
- ۷۶ ۵-۴ جمع بندی

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

- ۷۹ ۱-۵ مقدمه
- ۷۹ ۲-۵ خلاصه ی تحقیق
- ۷۹ ۳-۵ نتایج تحقیق
- ۸۱ ۴-۵ راهکار ها و پیشنهادات

- ۵-۵ پیشنهاداتی برای محققان آینده ۸۱
- ۵-۶ محدودیت های تحقیق ۸۱
- ۵-۷ جمع بندی ۸۱

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
	منابع و مأخذ
۸۲	منابع فارسی
۸۵	منابع لاتین
	پیوست ها
۸۸	پیوست الف: پرسشنامه
۹۱	پیوست ب: جدول آمار بارش در ایستگاه اصفهان طی سال های ۱۹۵۱-۲۰۰۵
۹۳	پیوست ج: جدول رتبه بندی کشورها در شاخص رقابت پذیر سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۳

فهرست جداول

عنوان	شماره صفحه
جدول ۱-۲ انواع بلایای طبیعی در ایران	۲۷
جدول ۲-۲ میانگین بارش طی سال های ۱۹۵۱-۲۰۰۵	۳۶
(جدول ۲-۳) جدول پیشینه ی تحقیق	۴۰
جدول ۱-۳ مکان های گردشگری جهت انتخاب نمونه ی آماری	۴۷
جدول ۲-۳ ابعاد متغیر ها و سؤالات مربوط به آن ها	۴۸
جدول ۳-۳ مقیاس اندازه گیری متغیرها در پرسشنامه	۴۸
جدول ۱-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب جنسیت	۵۳
جدول ۲-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب تحصیلات	۵۴
جدول ۳-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب تأهل	۵۵
جدول ۴-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب سن	۵۶
جدول ۵-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب شغل	۵۷
جدول ۶-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب درآمد	۵۸
جدول ۷-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب هدف از سفر به شهر اصفهان	۵۹
جدول ۸-۴ توزیع فراوانی اعضای نمونه ی آماری بر حسب دفعات سفر به شهر اصفهان	۶۰
جدول ۹-۴ خلاصه ی آمار توصیفی متغیر های جمعیت شناختی	۶۱
جدول ۱۰-۴ توزیع توصیفی متغیر های تحقیق	۶۱
جدول ۱۱-۴ ضرایب آلفای کرونباخ متغیر های مستقل و وابسته	۶۲

- جدول ۴-۱۲ نتایج مربوط به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر خشکسالی ۶۳
- جدول ۴-۱۳ نتایج مربوط به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر رضایت ۶۴
- جدول ۴-۱۴ نتایج مربوط به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر نیاز گردشگری ۶۵
- جدول ۴-۱۵ نتایج مربوط به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر انگیزه ی گردشگری ۶۶
- جدول ۴-۱۶ نتایج مربوط به آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر تصور مطلوب گردشگر .. ۶۹
- جدول ۴-۱۷ آماره های مربوط به به بررسی همبستگی خشکی زاینده رود و رضایت گردشگر ۶۹
- جدول ۴-۱۸ ماکزیمم، مینیمم و دامنه ی هر متغیر ۶۹
- جدول ۴-۱۹ بازنگری کد های داده شده به متغیر ها ۷۰
- جدول ۴-۲۰ جدول توافقی آزمون کای دو برای متغیر های خشکی و رضایت گردشگر ۷۰
- جدول ۴-۲۱ جدول (p-مقدار) آزمون کای دو ۷۱
- جدول ۴-۲۲ آماره های مربوط برررسی همبستگی خشکی و نیاز گردشگری ۷۱
- جدول ۴-۲۳ جدول توافقی آزمون کای دو برای متغیر های خشکی و نیاز گردشگری ۷۲
- جدول ۴-۲۴ جدول (p-مقدار) آزمون کای دوی خشکی و نیاز گردشگری ۷۲
- جدول ۴-۲۵ آماره های مربوط به بررسی همبستگی خشکی و انگیزه ی گردشگری ۷۳
- جدول ۴-۲۶ جدول توافقی آزمون کای برای متغیر های خشکی و انگیزه ی گردشگری ۷۴
- جدول ۴-۲۷ جدول (p-مقدار) آزمون کای دوی خشکی و انگیزه ی گردشگری ۷۴
- جدول ۴-۲۸ آماره های مربوط به بررسی همبستگی خشکی و تصور مطلوب گردشگر ۷۵
- جدول ۴-۲۹ جدول توافقی آزمون کای دو برای متغیر های خشکی و انگیزه ی گردشگری ۷۶
- جدول ۴-۳۰ جدول (p-مقدار) آزمون کای دوی خشکی و تصور مطلوب گردشگر ۷۶

فهرست اشکال و نمودار ها

عنوان	شماره صفحه
شکل ۱-۲ سلسله مراتب نیاز ها	۲۲
شکل ۱-۳ مدل مفهومی تحقیق	۴۴
نمودار ۱-۴ نمودار ستونی وضعیت جنسیت آزمودنی ها	۵۳
نمودار ۲-۴ نمودار میله ای وضعیت تحصیلات آزمودنی ها	۵۴
نمودار ۳-۴ نمودار میله ای وضعیت تأهل آزمودنی ها	۵۵
نمودار ۴-۴ نمودار میله ای وضعیت سنی آزمودنی ها	۵۶
نمودار ۵-۴ نمودار میله ای وضعیت اشتغال آزمودنی ها	۵۷
نمودار ۶-۴ نمودار میله ای میزان درآمد آزمودنی ها	۵۸
نمودار ۷-۴ نمودار میله ای مربوط به هدف آزمودنی ها از سفر به شهر اصفهان	۵۹
نمودار ۸-۴ نمودار میله ای دفعات سفر به شهر اصفهان	۶۰
نمودار ۹-۴ آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای متغیر خشکسالی	۶۳
نمودار ۱۰-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر رضایت گردشگر	۶۴
نمودار ۱۱-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر نیاز گردشگری	۶۵
نمودار ۱۲-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر انگیزه ی گردشگری	۶۶
نمودار ۱۳-۴ آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر تصور مطلوب گردشگر	۶۷

فصل اول

کلیات تحقیق

۱- مقدمه

ایران یکی از دیدنی ترین کشورهای جهان می باشد. در جدول پیوست (ج) ۳۰ کشور که رتبه های برتر فهرست شاخص های رقابت پذیری سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۳ را به خود اختصاص داده اند نشان داده شده است، همانطور که ملاحظه می شود، ایران در حال حاضر در رتبه ی نود و هشتم است و نسبت به سال ۲۰۱۱ میلادی که در رتبه ۱۱۴ قرار داشت، ۱۶ پله صعود کرده است و اصفهان یکی از پر جاذبه ترین مناطق ایران است. شهر اصفهان در مرکز جغرافیایی ایران و بر روی دشتی رسوبی در حاشیه ی کویر واقع شده، وجود رودخانه ی زاینده رود و خاک حاصلخیز، اصفهان را از صورت یک شهر کویری خارج ساخته و اعتدال آب و هوایی اش به گونه ای است که ضریب آسایش مناسبی را برای گردشگران تأمین می نماید. ویژگی های جمعیتی اصفهان، امکان برنامه ریزی های توسعه را فراهم می آورد و وجود برخی امکانات زیرساختی زمینه ی توسعه ی گردشگری را ممکن می سازد.

این در حالی است که اصفهان از دیرباز پذیرای گردشگران بوده و امکانات مناسبی را به آن ها عرضه کرده است؛ لیکن امروزه هریک از این امکانات، گرفتار پاره ای کاستی ها است که موجب شده تا این شهر نتواند متناسب با جایگاه تاریخی و جاذبه های فراوانش گردشگران را به سوی خود جلب کند. از جمله این کاستی ها خشکی های متوالی رودخانه ی زاینده رود در سال های اخیر است. در حالی که شهر اصفهان موقعیت تاریخی، سیاسی، صنعتی و اقتصادی خود را مدیون زاینده رود بوده است، اکنون خشکی زاینده رود از مهمترین پیامدهای ناخوشایند زیست محیطی است که در اصفهان مشاهده می شود و در صورت عدم مواجهه ی منطقی با این فرآیند، در آینده اصفهان و نواحی مرکزی ایران با بحران های شدید و غیر قابل جبرانی مواجه خواهد شد.

اینک با توجه به اهمیت گردشگری داخلی و ضرورت گسترش ایرانگردی به مثابه راهکاری مؤثر برای رونق اقتصادی، و نیز اهمیت و وابستگی جغرافیا و گردشگری تلاش خواهد گردید، با استفاده از روش های توصیفی؛ اسنادی، پیمایشی و تحلیلی، ابتدا مفهوم و آثار خشکسالی و علل مبتلا شدن اصفهان و ایران به آن تبیین شود؛ سپس وضعیت صنعت گردشگری در اصفهان بررسی شود. پس از آن بر پایه ی اطلاعات و داده های گردآوری شده بر اساس مطالعات میدانی از طریق پرسشنامه با استفاده از طیف لیکرت، اثرات این خشکسالی بر ابعاد وفاداری گردشگران داخلی شهر اصفهان، با انجام آزمون های آماری مورد تحلیل قرار گیرد.

۲-۱ بیان مسأله

اصفهان شهری تاریخی در مرکز ایران و از جمله سرزمین هایی است که تاریخش به قدمت ایران میرسد و در عموم دوره های تاریخی از جمله شهر های مهم و بزرگ ایران به شمار می رفته است (شایسته، ۱۳۸۴). در سال های اخیر در این شهر نمونه هایی از مشکلات زیست محیطی و فرایند تغییرات اکولوژیک به خوبی قابل مشاهده است. افزایش مبتلایان به بیماری های سخت نظیر سرطان، ام اس، آلودگی های آب، خاک، هوا و غذا، پدیده ی غبار، ترافیک، فرسایش زیستی، خزان زودرس درختان، تخریب اراضی شرق و پیشروی آن به سمت غرب، خشکیدن برخی باغات و زمین های کشاورزی و کاهش تولید محصولات غذایی، کمبود آب آشامیدنی و خشکی زاینده رود از مهم ترین پیامد های ناخوشایند زیست محیطی است که در اصفهان مشاهده می شوند و در صورت عدم مواجهه منطقی با این فرایند، در آینده اصفهان و نواحی مرکزی ایران با بحران های شدید و غیر قابل جبرانی مواجه خواهد شد.

خشکی متوالی زاینده رود از مهم ترین تغییرات مشاهده شده در این منطقه است که استمرار آن شدت تغییرات اکولوژیکی را بیشتر خواهد کرد. رودخانه زاینده رود از کوه های زردکوه در غرب سرچشمه گرفته و در شرایط طبیعی پس از عبور از مسیر ۴۲۰ کیلومتری به تالاب گاوخونی در شرق اصفهان می رسد (شایسته، ۱۳۸۴). تامین آب شرب، کشاورزی، صنعت و فضای سبز، زیستگاه موجودات مختلف، تلطیف هوا، حفاظت از اراضی، اشتغال، زیبایی منظر و جذب توریست از جمله مزایای زاینده رود است. تاریخ، تمدن، فرهنگ و توسعه در مناطق مجاور رودخانه وابسته به زاینده رود است و در حقیقت تاثیر متقابل دارند، تغییرات هر کدام روی دیگری اثر داشته و ناپایداری هر کدام به طور سیستمی باعث ناپایداری دیگری خواهد شد.

خشکی زاینده رود در سال های اخیر عوارض و پیامدهای نامناسبی برای مرکز کشور و اصفهان به دنبال داشته است و استمرار آن باعث توالی تخریبی در منطقه شده و در آینده علاوه بر اصفهان نواحی وسیعتری در کشور تحت تاثیر خشکی زاینده رود قرار خواهند گرفت. پیامد های ذکر شده ناشی از خشکی زاینده رود هر کدام به نوعی در صنعت توریسم تأثیر دارند. برای مثال کاهش درختان، پوشش گیاهی و فضای سبز عوامل طرف عرضه هستند که ممکن است بر بازار گردشگری این شهر اثر بگذارند.

در حالی که خشکی یک صفت اقلیمی و ویژگی همیشگی آب و هوایی مناطق خشک به شمار می‌رود، خشکسالی پدیده‌ای است که از کاهش پیش‌بینی نشده‌ی بارش در مدتی معین در منطقه‌ای که لزوماً خشک نیست، بوجود می‌آید (کاوایانی و علیجانی، ۱۳۷۶).

اصفهان که در حال حاضر پایتخت فرهنگی جهان اسلام است دارای جاذبه‌های توریستی بسیاری است که همه‌ساله گردشگران زیادی را به سمت خود جذب می‌کند. از جمله‌ی این جاذبه‌ها زاینده رود و پل‌های تاریخی آن است. زاینده رود در چند سال اخیر بخیل و کم آب شده و یکی از دلایل این خشکی تغییر اقلیم و کمبود بارش است. شهر اصفهان در حاشیه‌ی کویرهای حوزه‌ی داخلی ایران قرار گرفته و بخش مهمی از اعتبار و عظمت اقتصادی، تاریخی، علمی، هنری و سیاسی خود را مدیون زاینده رود و تداوم جریان و توزیع متناسب آن در سطح شهر بوده و هرگز قادر نبوده بدون زاینده رود به چنین ویژگی‌هایی که در مجموع آن را به نصف جهان موسوم کرده‌اند، دست یابد.

بنابراین خشکی زاینده رود می‌تواند پیامد‌های زیانباری برای اصفهان داشته باشد؛ نظیر کم‌آبی و خشک شدن چاه‌ها، تخریب آثار تاریخی، کاهش توریست، بیابان‌زایی، خسارات ناشی از کمبود آب در بخش کشاورزی و دام‌داری و غیره... با توجه به این که آثار تاریخی اصفهان از ساروج ساخته شده کمبود آب و خشکسالی در درازمدت باعث ایجاد رسوب در درون این آثار شده، و تخریب بنا را در پی دارد (ویکی‌پدیا، ۱۳۹۲). از آنجا که آثار تاریخی اصفهان نقش بسیار مهمی در جذب توریست دارد، تداوم این خشکی می‌تواند صنعت توریسم و گردشگری اصفهان را تحت تأثیر قرار دهد.

بنابراین در این پژوهش قصد داریم به فرضیاتی که در فصل ۳ به آن‌ها اشاره شده بپردازیم.

۱-۳- ضرورت تحقیق

رواج و گسترش گردشگری به عنوان یکی از بخش‌های مولد اقتصادی جهان، می‌تواند رقابت شهرها و کشورها را جهت جذب گردشگر تحت تأثیر قرار بدهد. لذا جوامعی که وابستگی اقتصادی قابل توجهی در فعالیت‌های مرتبط با گردشگری دارند، هنگام وقوع بحران در معرض آسیب‌پذیری بالایی قرار داشته و نیاز به حفظ یک تصور مثبت از جذابیت برای تداوم موفقیت خود دارند (فلاحی، شریف زادگان، ندائی طوسی؛ ۲۰۱۲).